

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Izkušnje petmesečnega dela analitičnih skupin v bombažni industriji Duga Resa

130.000 metrov tkanin več

Pet let je minilo, odkar je delavski svet Bombažne industrije Duga Resa sklenil ustanoviti analitične skupine po obratih. Že v tem kratkem času, odkar te delujejo, se je izkoriščenje strojnega parka povečalo za 130.000 metrov tkanin na mesec. Razen tega, da se je izboljšala kvaliteta, se je v nekaterih oddelkih zelo dvignila tudi delovna produktivnost. Tako se je produktivnost povečala v tkalnici za 16%, v predilnici pa za 20%, čeprav je ostalo isto število delavcev in delajo na istih strojih kakor prej. Zato so prihranili nad 200 milijonov din.

Te komisije so ustanovili z namenom, da bi odkrivali nove metode za povečanje delovne produktivnosti. Znano je, da spada tekstilna industrija med najstarejše proizvodne panoge, vendar, žal, nima tehničnih norm. Zato je potreben za iste operacije različen čas. Tako je na primer za zamenjavo čolnoviška na stroju potrebno ponekod 2 sekundi, v drugih tovarnah pa 3 ali celo 4. Podobnih primerov je dovolj tudi za druge operacije.

Prav zato pa so v tem času dobile svojo veljavo analitične skupine, ki preučujejo organizacijo dela. Prvi njihovi rezultati so več kot zadovoljivi.

Dva glavna momenta

Ko so začeli priprave za povečanje proizvodnje in storilnosti v samem obratu, je bilo, razen že razpoložljivih analiz, potrebno odkriti tisto, kar najbolj in največkrat otežuje delo. Zabeli so grobo snemanje, ki so ga opravljali v različnem času v enem samem oddelku (ta oddelek so vzeli za osnovo vsega dela). Tako so na primer po končanem delu sobotne tretje izmene pustili ves oddelek še naprej v pogonu. Kakor hitro se je kakšna stavba ustavila, so takoj pregledali stroj, da bi ugotovili, kaj je povzročilo zastoj. Zaključek tega poskusa je bil ta, da je treba posvetiti največjo pozornost osnovnemu materialu (predivu), in sicer v vseh fazah pripravljanih oddelkov tkalnice, ker so zastoj stavbe največkrat povzročile prešinitve osnove in votka (celo nad 70% vseh ugotovljenih zastojev).

Na podlagi tega so še nadalje analizirali pripravljane oddelke, da bi tako odstranili napake in nepravilno delo. To delo je šlo predvsem v dveh smereh: z vzdrževanjem in popraviljem strojnega parka in s preučevanjem delovne sile.

Vsako tako posamezno delo vsebuje vrsto momentov, ki jih je mogoče rešiti na razne načine. To veliko in neprestano delo so zaupali poslovojem, strojnemu nadzorniku in posebej za to določenemu mojemu

Vse nepravilnosti, ki so jih leti odkrili, so z mojstri popravili. Zdaj stalno tako vzdržujejo tkalske stroje v dobrem stanju. V začetku so si postavili nalogo, da s pomočjo kontrole in navodil rešijo vse tiste probleme, za katere je potrebno predvsem delo mojstrov in kličavničarjev.

Ko so preučevali delo delavcev v tkalnici, so opazili nekatere pomanjkljivosti, ki jih posamično ali skupno odpravljajo. Ko so pregledovali stavbe so na primer opazili, da je vse delo podmojstrov pomanjkljivo. Pokazala se je potreba po tečaju, ki naj bi ga tako prilagodili, da bi se na njem praktično pokazale vse pomanjkljivosti in

Predilnica

hkrati dala navodila, kako je treba pravilno delati. Tak tečaj so že imeli, jeseni pa bodo odprli novega.

Ta pouk je pokazal lepe uspehe in že vidne koristi.

Zmanjšanje zastojev

V primerjavi z letom 1955 so se zastoji že precej zmanjšali. Tako se je zastoj tkanja na votku zmanjšal za 47% in 61% v aprilu in maju. Na splošno so se zastoji tkalskih avtomatov

zmanjšali za 55%. Prav to zmanjšanje je privedlo do porasta proizvodnje in storilnosti, ker je z odpravo zastojev povečano efektivno delo tkalskih stavb, s tem pa tudi njihovo izkoriščenje in torej tudi proizvodnja.

Medtem ko je bilo lani na vsaki avtomatični statvi vsakih osem ur 1,25 ure zastoja, pa danes ta zastoj ne presega 0,56 ure.

Zato bodo v prihodnje posvetili še več pozornosti ugotavljanju zastojev, ker njihovo odkritje pomeni opozorilo, da nekaj ni v redu.

Izboljšanja v predilnici

Ker so bila vsa prizadevanja usmerjena k temu, da bi dvignili storilnost, je morala komisija pregledati vsako delovno mesto in ugotoviti obremenitev vsakega posameznega delavca. To so tudi storili. Na podlagi teh posamičnih analiz in določene reorganizacije so dosegli, da danes predica streže 800

vretenom namesto 700, ne da bi se proizvodnja vsake vretenske ure zmanjšala.

T nadaljnji akciji za povečano proizvodnjo in storilnost zmanjšali število delavcev v koloni za snemanje na 18. Ugotovili so prav tako, da je preveč pomožnega osebja, ki je bilo komaj za 50% do 70% izkoriščeno. To so bili transporterji, mazalci, jermenarji in drugi. S tem se je število delavcev skrótilo še za nadaljnjih 12, delo pa je teklo kakor prej, morda še bolje. Najteže je bilo rešiti vprašanje večje storilnosti v predilnici, zato je bil v tem oddelku samo delen uspeh, čeprav obstoje izčrpnimi dokumenti, da so delavci samo za 60 do 80% izkoriščeni.

V zadnjih treh mesecih se je število delavcev v predilnici zmanjšalo za 65, kar predstavlja 6,9% vseh delavcev v predilnici. Po zmanjšanju števila delavcev je proizvodnja še bolj porasla, povečala pa se je tudi storilnost.

Branko Ključarič

NERACIONALNO GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V SLOVENIJI

Organi ljudske oblasti v Sloveniji že dalj čas proučujejo organizacijo gozdarske službe in skušajo najti ustrezne organizacijske oblike upravljanja z gozdovi, ki bi najbolj odgovarjale gospodarskim in družbeno političnim interesom socialistične skupnosti.

V svojem razvoju je organizacija gospodarske službe doživela že vrsto sprememb in dopolnitev v skladu z razvojem družbenega in delavskega upravljanja na drugih področjih našega gospodarstva. Kljub temu pa ne moremo biti v celoti zadovoljni s sedanjo organizacijo, saj nosi v sebi veliko pomanjkljivosti, ki imajo lahko težje posledice za naše gozdno gospodarstvo, če jih ne bomo čimprej odpravili.

Glavna značilnost Slovenije v odnosu na druge republike je v tem, da je pretežna večina, t. j. okrog 63 odstotkov površine Slovenije poraščena z gozdovi, in si lahko predstavljamo, kako veliko narodno bogastvo je to in da je vsa družba upravičeno zainteresirana na gospodarjenju tudi v tistih gozdovih, ki so last privatnikov.

Prav tako lastniška struktura gozdov pa poraja razne organizacijske težave, oz. specifični način obravnavanja tega vprašanja. To vprašanje zasluži posebno pozornost tudi iz čisto gospodarske strani, če hočemo na eni strani preprečiti prekomerno in nenačrtno sečnje, na drugi strani pa dvigniti v gospodarskem smislu tudi zasebne gozdove na ustrezno višino. Mi moramo postopoma odstranjevati težke posledice slabega gospodarjenja z gozdovi v stari Jugoslaviji, ki je posledica odvisnosti kmetov od lesnih trgovcev, bank in drugih izkoriščevalcev, ki so izvažali ogromne

količine okroglega ali rezanega lesa in si polnili žepa s profiti v konjunkturalnih letih. Tako imamo okrog 200.000 ha gozdov, ki so precej uničeni, in to na tistih področjih, koder lesa za lastno uporabo primanjkuje, tako da obstoja resna nevarnost popolnega uničenja teh gozdov.

Da bi se preprečila prekomerna sečnja v privatnih gozdovih je bilo podvzetih po letu 1951 vrsto ukrepov, ki omogočajo organom ljudske oblasti nadzor pri gospodarjenju v privatnih gozdovih. Vendar se občuti pomanjkanje organov, ki bi tudi operativno skrbeli za nego in vzgojo teh gozdov.

Z uredbo o sečnji gozdnega drevesja iz leta 1954 je dana možnost, da se ob posebnih pogojih privatnikom s sečnim nalogom odredi posek, ki ga izvrši gozdno gospodarsko podjetje ali Kmetijska zadruga. S tem je zajamčena strokovnost sečnje, ni pa zajamčena tudi strokovnost vzgoje gozdov. Zato se postavlja vprašanje, kateri organi naj bodo tisti, ki bodo opravljali tako imenovano javno službo v gozdarstvu s posebnim ozrom na privatni sektor. Glede na to se postavlja vprašanje: ali naj bodo to Kmetijske zadruge, ali gozdna gospodarstva, ali občinski ljudski odbori ali okrajne uprave za gozdarstvo? Pri taki organizaciji gozdarske službe, kot jo imajo sedaj, so organizacijski problemi zelo zapleteni. Gozdne uprave pri okrajnih ljudskih obdobjih vršijo oblastne in operativne funkcije v gozdarstvu s posebnim ozrom na sektor lastništva. Gozdna gospodarstva pa kot podjetja vršijo eksploatacijo in vzgojo gozdov v državnem sektorju. Ta služba pa je tako neenotna, da ni v dveh okrajih ni enakega sistema v odnosih med Gozdom upravo pri OLO in gozdnim gospodarstvom na eni strani in

med Gozdom upravo in privatnim sektorjem na drugi strani.

Ponekod vršijo strokovno odkazovanje za posek gozdarski strokovnjaki Gozdne uprave, drugod pa gozdna gospodarstva. Delo se večkrat duplira, kar zahteva večje število gozdarskih kadrov, ki jih že tako primanjkuje. Posledica tega je, da les propada zato, ker se preveč seka. Ti dve skrajnosti predstavljata v nekem smislu osnovni problem gozdnega gospodarstva Slovenije. Ne glede na razliko v lastništvu bi se morale obravnavati gozdarstvo kot celota, tako, da bi organizacija gozdarske službe ustrezala gospodarskim zahtevam in da bi upoštevala celotni družbeni razvoj. Neenotnost gozdarske organizacije se kaže predvsem v naslednjem:

1. Odkazovanje lesa opravljajo po nekaterih okrajih okrajne gozdne uprave, v drugih pa gozdna gospodarstva. Strokovni nadzor vršijo tam okrajne gozdne uprave.
2. Oddelki oz. biroji za ureditev gozdov so ponekod pri gozdnih gospodarstvih, drugje pa pri okrajnih upravah za gozdarstvo.
3. Nekatere okrajne uprave za gozdarstvo so prevzele od gozdnega gospodarstva vse le garje, drugje manj ali zelo malo.
4. Nekatera gozdna gospodarstva so popolnoma samostojna, druga manj ali zelo malo in podobno. Okrajna uprava za gozdarstvo Maribor je sklenila pogodbe z gozdnim gospodarstvom in s 47 kmetijskimi zadrugami. S temi pogodbami je tem podjetjem in kmetijskim zadrugam popolnoma prepuščeno izvajanje vseh gozdnih gospodarskih del v gozdovih.

Ker z zakonskimi predpisi niso določene druge obveznosti

občinskih ljudskih odborov do gozdov, kot najbolj splošna skrb nad gozdovi in pravica do izdajanja sečnega dovoljenja do 10 kubičnih metrov lesa, občinski ljudski odbori nimajo posebnega interesa obravnavati probleme gozdarstva. Tako je sodelovanje med revirnimi gozdarskimi vodstvi in občinskimi ljudskimi odbori bolj odvisno od široke razgledanosti vodstev ljudi in njihove dobre volje. Odsikov za gozdarstvo pri občinskih ljudskih obdobjih ni, so pa ponekod komisije za gozdarstvo, ki sestavljajo p'ane sečnje v zasebnih gozdovih, o katerih potem razpravljajo občinski ljudski odbori. O gozdnih splošnega ljudskega premoženja pa občinski ljudski odbori ne vodijo nobenih skrbí. To vrzel bi bilo treba prav tako izpopolniti. To je tudi eden od vzrokov, da nekateri občinski ljudski odbori vidijo v gozdnih rezervah za kritje ravnih izdatkov pri elektrifikaciji, izgradnji raznih domov itd. Če bi imeli občinski ljudski odbori več možnosti načrtnega izkoriščanja tistega dela gozdnih fondov, ki so namenjeni za investicije na teritoriju njihove občine, bi bilo zelo koristno. Tudi edinstveni lesarjev do kmetovalcev in do občinskih organov niso vselje pravilni, ker so odgovorni samo navzgor.

Problemov v gozdarski službi je zelo veliko, zato zasluži posebno pozornost vseh odgovornih organov. Kakšne oblike gospodarjenja z gozdovi bodo najboljše, naj nakaže praksa in razprave pri odgovornih organih, ki se baviš z gozdnim gospodarstvom. Prav gotovo ne le, da sedanja oblika organizacije gozdarske službe že zastaja za objektivnimi možnostmi in zahtevami ekonomskega razvoja pri nas...

Nace Voljč

Pri delu